

Gladheidbeheersingsplan 2023- 2024

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Aanpak gladheidbeheersing	4
2.1	Beheersingsplan	4
2.2	Alternatieve beheersingsplannen bij extreme omstandigheden.....	5
2.3	Het zoutloket.....	6
2.4	Acties buiten de consignatieperiode.....	6
2.5	Veiligheid personeel en materieel bij extreme weersomstandigheden	6
2.6	24 uur per dag paraat.....	6
2.7	Communicatie en evaluatie.....	6
2.8	Vragen, opmerkingen of suggesties van publiek.....	6
3	Van signalering tot gladheidbeheersingsactie.....	7
3.1	Signalering / melding van gladheid / start gladheidbeheersingsacties.....	7
3.2	Coördinatie gladheidbeheersing	7
3.3	Uitruklocatie en opslag strooizout	7
3.4	Logboek gladheidbeheersing	7
3.5	Instructie- en oefenavonden	8
3.6	Tijdsduur gladheidbeheersing.....	8
3.7	Dooimiddelen en dosering	9
3.8	Afspraken buurgemeenten / Provincie Drenthe	9
4	Bijlagen	11

1 Inleiding

In dit plan leest u wat we als gemeente doen om gladheid te voorkomen en weg te nemen. De gemeente moet de wegen in goede en veilige staat houden, staat in artikel 16 e.v. van de Wegenwet en artikel 1 en 2 van de Wegenverkeerswet. Als wegbeheerder moet de gemeente dan ook gladheid zo veel als mogelijk is proberen te voorkomen en weg te nemen. In dit plan geven we aan waar we wel, niet of in mindere mate acties tegen gladheid worden uitgevoerd. De zorgplicht van de gemeente gaat niet zover dat de veiligheid onder alle omstandigheden kan worden gegarandeerd.

Ook de weggebruiker moet voorzichtig zijn

Van de weggebruiker verwachten we dat zij of hij bij winterse omstandigheden extra oplettend en voorzichtig aan het verkeer deelneemt en bij extreme omstandigheden (zware ijzel, sneeuwval) niet op weg gaat. De gemeente als wegbeheerder kan niet altijd zondermeer aansprakelijk worden geacht voor eventuele schade.

In samenwerking met Area Reiniging

De gemeente heeft aan haar zorgplicht en inspanningsverplichting voldaan als kan worden aangetoond dat de gladheidbeheersing volgens het gladheidbeheersingsplan is uitgevoerd. Dit plan is opgesteld in samenwerking met Area Reiniging. In het gladheidbeheersingsplan staat wanneer, op welke wegen en hoe er gestrooid moet worden. Het plan is in de periode van 1-11-2023 tot en met 1-4-2024 van kracht. Als het nodig is, wordt de periode verlengd.

2 Aanpak gladheidbeheersing

Het is onmogelijk om op alle wegen en fietspaden gladheid te voorkomen en weg te nemen. De gemeente weegt de belangen van de weggebruikers af tegen andere belangen, zoals de zorg voor het milieu en de kosten. Daarom wordt volgens een vast schema op de hoofdroutes de gladheid bestreden. Dit zijn bijvoorbeeld de bus routes, routes van hulpdiensten, de verbindingswegen tussen de dorpen en de belangrijke aan- en afvoerroutes van de industrieterreinen. Ook de verbindingfietspaden en -wegen naar scholen horen hierbij, maar ook dicht bewoonde wegen langs kanalen, drukke winkelstraten, bruggen, trappen en hellingen. De routes zijn aangeduid als prioriteit 1 en 2 en een route bruggen en viaducten. Verder is voor extreme winterse omstandigheden een alternatief beheersingsplan vastgesteld.

Doelmatig

Als uitgangspunt geldt dat de gladheidbeheersing doelmatig wordt uitgevoerd. Op basis hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen de omvang (alles of gedeeltelijk) van de uit te voeren acties. Als onderscheid wordt gehanteerd:

1. Alleen bruggen/viaducten worden preventief bewerkt bij een geringe kans op gladheid.
2. De prioriteit 1 routes worden preventief bewerkt bij aanzienlijke kans op gladheid of bij vrijwel zeker optredende gladheid.
3. De prioriteit 1 routes worden curatief bewerkt bij constatering van gladheid. Met curatieve gladheidbeheersing van de hoofdfietsroutes tussen Hoogeveen en de dorpen wordt in de ochtenduren gestart vanuit de dorpen en in de namiddag vanuit Hoogeveen.
4. Als het na uitvoering van prioriteit 1 nog nodig is, wordt gestart met prioriteit 2. Dit vindt alleen plaats op werkdagen, tussen 7.00 en 17.00 uur

2.1 Beheersingsplan

Bruggen en viaducten

Bruggen/viaducten en kritische wegvakken waarvan de verwachting is dat deze door bevriezing van condensatie glad kunnen worden, worden afzonderlijk bewerkt wanneer de overige wegen niet glad zijn en volgens de vooruitzichten niet glad zullen worden. In de bijlage zijn kaarten met routes opgenomen.

Prioriteit 1

Als het glad dreigt te worden, worden als eerste de hoofdwegen, carpoolplaatsen, de wijkontsluitingswegen, bus routes, bruggen (in de hoofdwegen en doorgaande fietspaden) en de belangrijkste (school)fietsroutes bewerkt. Bij gladheid als gevolg van opvriezen is hiervoor na alarmering ongeveer 3 uur nodig. In de bijlage zijn kaarten met routes opgenomen. Bij aanhoudende sneeuw of ijzel duurt dit langer en kan het zelfs nodig zijn de acties voort te zetten volgens prioriteit 1.

Prioriteit 2

Als het na uitvoering van prioriteit 1 nog nodig is, wordt gestart met de wegen naar en rond verzorgingshuizen, scholen, kinderdagverblijven, de parkeerterreinen bij de winkelcentra, dorpshuizen en sporthallen en andere verbindingswegen buiten de bebouwde kom. Dit vindt alleen plaats op werkdagen, tussen 7.00 en 17.00 uur. In bijlage zijn kaarten met routes opgenomen.

Uitzonderlijke omstandigheden

Als de gladheid lang aanhoudt wordt gekeken waar extra acties uitgevoerd moeten worden. Dit gebeurt in situaties die voor een grote groep weggebruikers, of specifieke groepen, als zeer gevaarlijk worden beoordeeld door de coördinator gladheid. De route wordt dan op maat bepaald. Wijkbeheerders pakken knelpunten in de wijk aan, ze hebben hiervoor een kleine schotelstrooier die ze met de hand kunnen bedienen.

Begraafplaatsen

De toegangswegen tot de begraafplaatsen van en naar de hoofdstrooiroute, de parkeerplaatsen en paden op de begraafplaatsen worden, op verzoek en aanwijzing van de begraafplaatsbeheerder, gestrooid en/of geborsteld.

Marktdagen

Het marktgebied is opgenomen in de reguliere weekroute en wordt daarmee altijd meegenomen. Echter op donderdag en zaterdag (reguliere marktdagen) wordt de gladheid, waar mogelijk, op de marktlocatie en Hoofdstraat, in ieder geval vóór 06.00 uur bestreden. Zie bijlage voor een tekening van de marktlocatie. Let op; de blindegeleidestrook moet ook sneeuwvrij worden gemaakt.

2.2 Alternatieve beheersingsplannen bij extreme omstandigheden

Winterse omstandigheden met aanhoudend lange sneeuwperioden en/of sneeuwhoeveelheden komen in ons land incidenteel voor. Tijdens deze extreme omstandigheden kan de voorraad zout snel minder worden. Daarvoor is dit alternatieve plan bedoeld.

Alternatief beheersingsplan 1 – weinig zout en winterse omstandigheden

Dit plan geldt als het reguliere beheersingsplan door extreme weersomstandigheden niet kan worden gevolgd. In deze omstandigheden zal de gladheidsbeheersing volgens dit alternatieve strooiplan werken.

Deze omstandigheden zijn:

- onvoldoende zoutvoorraad (< 10 rondes) *en*
- meerdaagse aanhoudende wisselende winterse omstandigheden en/of intensieve sneeuwval.

Aanpak:

- Routes volgens alternatief beheersingsplan worden afhankelijk van de omstandigheden preventief of curatief behandeld, daarbij wordt er geschoven/geborsteld en/of gestrooid met zout/gesproeid met pekewater, een mengsel van zout/zand of uitsluitend met zand.
- De routes die buiten het alternatief plan vallen (reguliere routes volgens het basisplan) worden als prioriteit 2 behandeld. Zo nodig en mogelijk worden deze geschoven/geborsteld en/of gestrooid met zand.

Dit schema houdt rekening met het berijdbaar houden van een beperkt aantal hoofdroutes, de routes van hulpdiensten, bus routes, verbindingroutes met snelwegen, ontsluiting van de winkelcentra en de dorpskernen.

Fietspaden:

Of en hoe de gladheid kan worden bestreden op de fietspaden die behoren bij aangegeven alternatieve route, wordt per situatie beoordeeld door de coördinator.

Alternatief beheersingsplan 2 – zout is bijna op en winterse omstandigheden

Dit plan geldt als zowel het reguliere beheersingsplan als het alternatieve strooiplan 1 door zeer extreme weersomstandigheden niet kan worden gevolgd. In deze omstandigheden zal de gladheidsbeheersing, tot een nader door de coördinator te bepalen tijdstip volgens dit alternatieve plan werken.

Deze omstandigheden zijn:

- onvoldoende strooizoutvoorraad (<5 strooirondes) *en*
- meerdaagse aanhoudende wisselende winterse omstandigheden en/of intensieve sneeuwval.

Aanpak:

- Gelijk aan alternatief plan 1.

- In de bijlage 1 zijn kaarten met routes voor een zeer beperkt aantal wegen opgenomen.

2.3 Het zoutloket

Het zoutloket is een virtueel loket waar wegbeheerders in Nederland hun strooizout kunnen delen om de belangrijkste wegen in Nederland begaanbaar te houden. Het zout blijft in depot bij de desbetreffende wegbeheerder en wordt door het zoutloket, indien nodig, op afstand herverdeeld.

Omdat de SWO haar zout rechtsreeks bij Rijkswaterstaat onttrekt is er voor de SWO geen noodzaak om aangesloten te zijn bij het zoutloket.

2.4 Acties buiten de consignatieperiode

Dit plan geldt van 1-11-2023 tot en met 1-4-2024. Gladheidbeheersing buiten deze zogenaamde consignatieperiode wordt in bijzondere omstandigheden na beoordeling door de coördinator uitgevoerd. Bij extreme omstandigheden kan de gemeente de consignatieperiode uitbreiden.

2.5 Veiligheid personeel en materieel bij extreme weersomstandigheden

De gladheidbeheersing wordt gestaakt of afgebroken als uit overleg met de provinciale wegbeheerder en/of buurgemeenten blijkt dat het als gevolg van extreme omstandigheden niet langer verantwoord is om personeel en materieel voor de gladheidbeheersing in te zetten. De werkzaamheden worden hervat zodra hervatting verantwoord is. De gemeente houdt haar onderaannemers hiervan op de hoogte en overlegt over de nadere invulling van het gladheidbeheersingsplan.

2.6 24 uur per dag paraat

In de periode waarin het gladheidbeheersingsplan operationeel is, zijn de medewerkers gladheidbeheersing 24 uur per dag paraat. Wanneer er acties worden uitgevoerd hangt af van de (lokale) weersverwachting. In hoofdstuk 3 staat de werkwijze van signalering tot start van een gladheidbeheersingsactie beschreven.

2.7 Communicatie en evaluatie

Het college van B&W stelt het plan vast. Vervolgens komt het ter inzage op de wijkkantoren en is in te zien via Google Maps, de website van de gemeente en van Area. Dit wordt gemeld in het Torentje. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. Als een alternatief beheersingsplan moet worden ingezet, meldt de gemeente dit zo snel mogelijk via de gebruikelijke kanalen.

2.8 Vragen, opmerkingen of suggesties van publiek

Inwoners die opmerkingen, vragen of klachten hebben, kunnen contact opnemen met het telefoonteam van de gemeente (telefoonnummer: 14 0528)

3 Van signalering tot gladheidbeheersingsactie

3.1 Signalering / melding van gladheid / start gladheidbeheersingsacties

Voor melding en signalering van gladheid wordt gebruik gemaakt van de diensten van weerbureau DTN. De toestand van het wegdek wordt gedurende de winter vastgelegd door sensoren in het wegdek bij het gladheidsmeldpunt aan de Beilerstraat. Gemeten worden: (wegdek)temperatuur, aanwezigheid van zout en neerslaghoeveelheid. Deze registratie is, samen met de weersverwachting, voor de komende 24 uur bepalend of er al dan niet een actie wordt ingezet.

Ongeveer 2 uur voor te verwachten gladheid overlegt de gemeentelijke coördinator gladheidbeheersing met de meteoroloog van DTN; vanuit dit overleg besluit de coördinator wel of niet over te gaan tot actie. Binnen een half uur na oproep wordt met een actie begonnen. Voor zover nodig en gewenst worden buurgemeenten en/of de provincie Drenthe geïnformeerd.

3.2 Coördinatie gladheidbeheersing

De gladheidbeheersingsacties worden vanuit de SWO de Wolden Hoogeveen aangestuurd door een centrale coördinator. Deze bepaalt wanneer, waar en hoe de acties worden uitgevoerd en is verantwoordelijk voor het toezicht op een correctie uitvoering. De coördinator is gedurende diensttijd 24 uur bereikbaar. Het telefoonnummer waarop de coördinator bereikbaar is, is bekend bij de meldkamer Noord Nederland en de afdeling Beheer van de gemeente.

De gemeentelijke coördinator schakelt op basis van eigen waarnemingen en/of op advies van DTN de chauffeurs van de SWO en de coördinator uitvoering van Area in, om een actie als genoemd onder 2.1 of 2.2 te starten. Area Reiniging en de chauffeurs van de SWO zijn, voor de door hun gereden routes, verantwoordelijk voor de correcte uitvoering hiervan. Na de actie dient er sprake te zijn van een naar omstandigheden veilig begaanbare wegsituatie op de bewerkte routes. Een volledig uitgevoerde actie wordt door Area en de SWO chauffeurs afgemeld bij de gemeentelijke coördinator. **De gemeentelijke coördinator bepaald of en zo ja welke vervolgacties moeten worden uitgevoerd dan wel dat een actie kan worden beëindigd.**

3.3 Materieel en ondersteunende apparatuur

Voor de fietspaden wordt daarvoor geschikt en doelmatig materieel ingezet. Al het materieel van zowel Area als de SWO beschikt over 'track en tracé' en een DMI programma. Hierdoor kunnen alle routes worden beoordeeld op het tijdstip van strooien, de hoeveelheid gebruikt zout en de gereden snelheid.

De DMI-apparatuur is geprogrammeerd volgens het Jewel routeprogramma voor het efficiënt rijden van de routes. De geregistreerde gegevens zijn door de gemeentelijke coördinator in te zien.

3.3 Uitruklocatie en opslag strooizout

De uitruklocatie en de zoutopslag is gevestigd op het terrein van Rijkswaterstaat, Buitenvaart 1005 te Hoogeveen. Op deze locatie staan alle strooiers, ploegen, borstels en pekkel menginstallaties. Ook de op- en afbouw en het schoonmaken van het materieel aan het einde van de acties vindt plaats op deze locatie. Om de routes zo optimaal mogelijk en binnen de gestelde tijden te kunnen rijden zijn er twee locaties met vulpunten voor pekkelwater toegevoegd. Hier kunnen twee voertuigen tijdens een uitruk hun pekkelwatersproeiers vullen.

3.4 Logboek gladheidbeheersing

Bij iedere actie wordt in het logboek de datum, de tijd, het zoutverbruik (van de menginstallatie), de temperatuur en de weersgesteldheid vermeld (ook van evt. extra in te zetten materieel). De gemeentelijke coördinator is er verantwoordelijk voor dat de actierapporten compleet zijn en goed worden gedocumenteerd. In de actierapportage wordt de context van de uitgevoerde acties

vermeld, zoals curatief of preventief, de toegepaste methodiek en de routes. Verder worden de ervaringen met pekewater en storingen vastgelegd. De gegevens met betrekking tot de weersomstandigheden worden bewaard door de meteorologische dienst.

3.5 Instructie- en oefenavonden

In de maand voorafgaand aan het strooiseizoen wordt er een instructie- en/of oefenavond georganiseerd. Bij deze instructie- en oefenavonden zijn de monteurs van de werkplaats aanwezig. Ook een monteur van de leverancier van de strooiapparatuur is indien gewenst vertegenwoordigd. Zij geven instructie over de bediening en het benodigde onderhoud van het materieel en zij geven uitleg over het gebruik van de strooi- en pekelmanagement apparatuur. Tevens worden de strooi-, ploeg-, pekel- en borstelunits op en aan de voertuigen gebouwd. Ook wordt er proefgereden om naast de strooi-/pekelunits ook de apparatuur ten behoeve van het strooi-/pekelmanagement te controleren. Vastgestelde storingen worden ter plaatse of de andere dag verholpen. Verder worden alle routewijzigingen en eventuele wijzigingen met betrekking tot de inzet van het materieel doorgesproken.

3.6 Tijdsduur gladheidbeheersing

De maximale tijdsduur van een actie is een richttijd. Dit is de tijd tussen het moment van het besluit tot actie en het uitvoeren van de laatste vierkante meters in een route. Voor curatieve acties zijn geen nader omschreven normen bekend. Immers er wordt gewerkt op basis van een verwachting. De mate van zekerheid van deze verwachting bepaalt de maximale tijdsduur van de actie. Bij preventieve acties geldt de volgende maximale tijdsduur:

- Wegen met 1e prioriteit: 3 uur

3.7 Doormiddelen en dosering

In vrijwel de meeste gevallen wordt er nat zout en pekewater gebruikt. De maximale rijsnelheid bij gebruik van nat zout is 70 km/uur.

- Dosering nat zout: 7 g/m²
- Dosering pekewater: 20-40 ml/m² met een zoutconcentratie van niet meer/minder dan 20%
Om het milieu zoveel mogelijk te ontzien, wordt er zo weinig mogelijk zout toegepast. Bovendien wordt het zout meestal gemengd met water waardoor de effectiviteit toeneemt. Bij aanhoudende gladheid wordt er onverdund met zout gestrooid.

In onderstaande tabel wordt per type gladheid en bestrijdingsmethode de hoeveelheid strooizout/pekewater per m² aangegeven.

Type gladheid	Dichte wegdekken	Werkzame stof
<i>Bevriezing van natte weggedeelten</i>		
Preventief, natstrooien	7 g/m ²	5,5 g/m ²
Curatief, natstrooien	7 g/m ²	5,5 g/m ²
Sproeien*	20 – 40 ml/m ²	3 - 4 g/m ²
<i>Condensatie en/of aanvriezende mist</i>		
Preventief, natstrooien	7 g/m ²	5,5 g/m ²
Curatief, natstrooien	7 g/m ²	5,5 g/m ²
Sproeien*	20 - 40 ml/m ²	3 - 4 g/m ²
<i>Sneeuw</i>		
Preventief, natstrooien (om hechting te voorkomen)	7 -10 g/m ²	5,5 g/m ²
Curatief, natstrooien (na ploeg/borstel actie)	10 - 15 g/m ²	7,4 - 11 g/m ²
Sproeien*	40 - 60 ml/m ²	8 - 12 g/m ²
<i>IJzel</i>		
Preventief, natstrooien	15 – 20 g/m ²	7,4 - 12 g/m ²
Curatief, natstrooien	15 – 20 g/m ²	7,4 - 12 g/m ²
Sproeien*	40 - 60 ml/m ²	8 - 12 g/m ²

*bij 20% zoutoplossing. Bij deze concentratie bevat 20 ml pekewater circa 4,0 g zout.

Ter vergelijking: 7 g nat zout bevat 5,3 g zout.

Bron: CROW rapport 236

3.8 Afspraken buurgemeenten / Provincie Drenthe

Met de volgende aangrenzende gemeenten zijn afspraken gemaakt over het uitvoeren van acties van delen van het te bewerken areaal. (Zie ook kaart Afspraken buurgemeenten in bijlage).

1. Gemeente Coevorden

Gemeente Coevorden strooit het weggedeelte gemeente grens - Brugstraat tot aan de rotonde Pereboomweg, en de laatste delen van de Boerdijk en Steigerwijk.

2. *Gemeente Midden-Drenthe*
Gemeente Midden Drenthe strooit weggedeelte Middenraai tot aan Hoogeveense vaart inclusief Splitting en toegangsweg Kerkhof
3. *Provincie Drenthe*
De provincie strooit Hoogeveenseweg – Europaweg tot aan de Edisonstraat inclusief naastgelegen fietspaden.
4. *Area Reiniging*
Fluitenbergseweg, Alteveer (De Wolden), Beilerstraat (Midden-Drenthe),deel Coevorderstraatweg (Coevorden).
5. *NS-station*
Voorplein bushaltes geheel door Area
P+R incl. toeleidende weg tot Griendtsveenweg/Crerarstraat door NS
Fietspad door Area
Overige onderdeel door NS

4 Bijlagen

- a) Strooiroute prioriteit 1 rijbanen en fietspaden (kern Hoogeveen)
- b) Strooiroute prioriteit 1 rijbanen en fietspaden (kern + buitengebied Hoogeveen)
- c) Strooiroute prioriteit 1 rijbanen en fietspaden (bruggen en viaducten)
- d) Strooiroute prioriteit 1 rijbanen en fietspaden (afspraken buurgemeentes)
- e) Strooiroute prioriteit 2 (kern Hoogeveen)
- f) Strooiroute prioriteit 2 (kern +buitengebied Hoogeveen)
- g) Strooiroute alternatief 1 (Hoogeveen en buurgemeentes)
- h) Strooiroute alternatief 2 (Hoogeveen)
- i) Locatie markt Hoogeveen (donderdag en zaterdag)